

Міністерство освіти і науки України
Головне управління статистики у Харківській області
Брєсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт
(Рэспубліка Беларусь)

Український державний університет залізничного транспорту
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
ГО «Лабораторія креативних ідей»
**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ**

МАТЕРІАЛИ

XII Міжнародної

науково-практичної конференції

**«Європейський вектор модернізації економіки:
креативність, прозорість та сталий розвиток»**

**27-28 травня
2020 року**

ХАРКІВ 2020

Міністерство освіти і науки України
Головне управління статистики у Харківській області
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu (Polska)
Katowice School of Technology (Polska)
School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava (Slovakia)
Deutsche Angestellten-Akademie (Deutschland)
Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт (Рэспубліка Беларусь)
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)
Громадська організація «Лабораторія креативних ідей»
Бердянський державний педагогічний університет
Одеський національний економічний університет
Харківський національний університет будівництва та архітектури

МАТЕРІАЛИ

XII Міжнародної науково-практичної конференції
**«Європейський вектор модернізації економіки:
креативність, прозорість та сталий розвиток»**

27-28 травня 2020 року

Харків 2020

Редакційна колегія:

Калініченко Л.Л. – голова, проф., д-р екон. наук;

Смачило В.В. – проф., канд. екон. наук;

Халіна В.Ю. – доц., канд. екон. наук;

Шуміло О.С. – доц., д-р екон. наук.

Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток» містять результати досліджень науковців з актуальних проблем модернізації національної економіки за європейським вектором розвитку на принципах прозорості, креативності, стабільності.

Матеріали адресовані науковцям, фахівцям-практикам, аспірантам, магістрантам і всім читачам, хто цікавиться питаннями креативної економіки, стартап рухів, ресурсозбереженням та енергоефективністю, безпекою соціально економічних систем, інструментами забезпечення прозорості публічного сектору економіки держави.

Матеріали представлені в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу, і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, які розглянуті на конференції.

Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток». – Харків: ХНУБА, 2020. – 567 с.

На наш погляд, основними завданнями СРО на організованому позабіржовому ринку похідних фінансових інструментів України мають бути такі: встановлення уніфікованих правил та вимог до професійної діяльності учасників позабіржового ринку похідних фінансових інструментів та здійснення контролю за їх дотриманням; розробка та реалізація заходів щодо захисту прав учасників позабіржового ринку похідних фінансових інструментів; створення уніфікованої нормативно-правової бази для сегментів позабіржового ринку похідних фінансових інструментів; забезпечення стабільності позабіржового ринку похідних фінансових інструментів та безпеки роботи на ньому для професійних учасників та інвесторів; контроль за дотриманням учасниками позабіржового ринку похідних фінансових інструментів регуляторних вимог, уніфікованих правил діяльності; забезпечення відкритості саморегулювання та взаємодії з державними органами.

Моніторинг діяльності учасників позабіржового ринку похідних фінансових інструментів СРО мають здійснювати відповідно до закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» [1] та нормативно-правових актів сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [3]. При цьому, необхідним є забезпечення взаємного обміну інформацією у сфері моніторингу з такими органами державної влади: Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку; Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України; Фондом державного майна України; Рахунковою палатою України; Державною податковою адміністрацією України; Національним банком України; Державним комітетом статистики України; Державною службою фінансового моніторингу.

На наш погляд, проблеми активного розвитку ринку деривативів України, наразі, пов'язані з недостатньою інформованістю більшості суб'єктів господарювання щодо можливостей функціоналу «Perspektiva OTC», неякісними телекомунікаційними каналами зв'язку та апаратно-технічним забезпеченням, домінуванням паперових форм купівлі-продажу над електронними формами торів у корпоративному секторі, певними ментальними бар'єрами (нерозуміння доцільності нововведень, страх автоматизації процесів, наслідком якої може стати скорочення персоналу), наявністю корупційної складової в корпоративному секторі (корумповані менеджери не зацікавлені в здоровій конкуренції та інформаційній відкритості, що передбачається ТІС).

Література: 1. Закон України Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>. 2. Закон України Про інститути спільного інвестування. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>. 3. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>.

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ЯК ЗАПОРУКА ПЕРЕХОДУ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Канд. екон. наук, ас. Табачук А.Я.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Сучасний етап економічного розвитку людської цивілізації характеризується вагомим впливом глобалізаційних процесів. Такого роду вплив сприяє більш тісному переплетінню економічних, політичних, культурних та інших інтересів його суб'єктів, та виокремленню спільних для них проблемних аспектів розвитку, котрі потребують об'єднання зусиль на міжнародному рівні [3, С. 31].

Одним з таких проблемних аспектів розвитку світового господарства виступає зростання антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище, наслідком чого стає загострення екологічних проблем у глобальному масштабі.

Виникає об'єктивна необхідність перегляду пріоритетів подальшого розвитку нашої цивілізації, під якою розуміємо потребу відходу від антропоцентристського підходу у взаємодії людини і природи та становлення нового типу взаємодії, заснованого на ноосферних принципах господарювання.

Поділяємо думку, що реалії сьогодення змушують задуматись над переглядом методології економічної теорії у контексті взаємодії людини і природи. Теорія значною мірою дотримується матеріалістичних догм, зв'язок людини і природи базується на «шлункових інтересах», як про це висловлювався І.Я. Франко [1, с. 31].

Визнання природи основним джерелом національного багатства та ключовим елементом виробництва слугуватиме вагомим кроком на шляху переходу до сталого розвитку людської цивілізації.

Беручи до уваги деяку розпорошеність у наукових дослідженнях екологічних проблем та їх відособленість від досліджень та аналізу економічних систем, вважаємо за необхідне внести до категоріального апарату економічної теорії поняття «екологізація економічних систем». Екологізацію економічних систем трактуємо як підвищення рівня екологічної ефективності економічних систем у процесі їх трансформації шляхом становлення сучасної економічної та екологічної свідомості і культури, усвідомлення екологічної відповідальності кожного члена суспільства, формування та утвердження сучасних екологічних цінностей, створення відповідної нормативно-правової та інституційної бази з метою досягнення паритету відносин у тріаді людина-господарство-природа в умовах обмеженості природних ресурсів та загострення глобальних екологічних проблем. Дане поняття, на наше переконання, заповнює відповідну прогалину в економічній теорії та дозволяє врахувати екологічний чинник у процесі аналізу сучасних економічних систем [2, с. 8].

Розкриття суті процесу екологізації економічних систем дає можливість повному підійти до процесу порівняння сучасних економічних систем, оскільки екологізація віддзеркалює ступінь розвитку кожної економічної системи, характеризує динаміку якості життя суспільства, яке напряму залежить від якості навколишнього природного середовища.

Література: 1. Табачук А.Я. Екологізація економічних систем як об'єктивний процес їхніх докорінних змін на початку третього тисячоліття / А.Я. Табачук // Науковий вісник НЛТУ України. Серія економічна. – 2017. – Вип. 27 (2). – С. 29-33. 2. Табачук А.Я. Інституційні засади екологізації економічних систем в умовах посилення глобалізації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук: спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки» / А.Я. Табачук. – Львів, 2019. – 18 с. 3. Цибуляк А.Г. Екологізація економіки України в умовах розширення співпраці з ЄС / А.Г. Цибуляк // Причорноморські економічні студії. – 2016. – Вип. 8. – С. 31-35.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Д-р. екон. наук, проф. Танклевська Н.С., аспірант Олійник В.С.
*Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»*

В аграрному секторі економіки України залучення інвестицій є засобом забезпечення продовольчої безпеки та гарантом розвитку аграрної сфери виробництва. За останні роки, спостерігається зменшення темпів інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств, що призвело до руйнівних процесів у продуктивних силах галузі, погіршення стану земельних ресурсів, зниження ефективності сільськогосподарського виробництва, зниження рівня та погіршення якості життя сільського населення.

Ступінь інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств є показником, який дозволяє зробити висновки потенційним інвесторам про необхідність і доцільність вкладення фінансових ресурсів саме в даний об'єкт.

На думку Козаченко Г.В. інвестиційна привабливість – це сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, сприяючих або перешкоджаючих процесу інвестування [1]. Довбня С.Б. інвестиційну привабливість підприємства визначає як набір характеристик фінансової стійкості і економічної ефективності підприємства [2].

Інвестиційна привабливість – це набір фінансово-економічних показників які визначають оцінку зовнішнього середовища, рівень позиціонування на ринку та потенціал отриманого в кінці результату.

Інвестиційну привабливість можна розглядати по вертикалі: країна, регіон, галузь, підприємство, інвестиційний проект. При цьому інвестиційна привабливість характеризується через поєднання ознак, засобів, можливостей, що зумовлюють у сукупності потенційний платоспроможний попит на інвестиції в країні, регіоні, галузі, і т.д. Залежно від часового горизонту аналізу, управління і прогнозування вона може бути поточною і перспективною. Проте такий підхід ускладнює процедуру ідентифікації чинників привабливості та їх кількісну та якісну оцінку, оскільки той чи інший об'єкт інвестування внаслідок дії регіональних та галузевих особливостей, географічного положення та інших чинників матиме різну інвестиційну привабливість.

Для того щоб ефективно управляти інвестиційною привабливістю підприємств, необхідно вміти максимально точно оцінювати вплив окремих чинників інвестиційної привабливості. Чинники, які визначають інвестиційну привабливість сільськогосподарських підприємств можна поділити на 2 групи: зовнішні та внутрішні.

До зовнішніх чинників, які позитивно впливають на інвестиційну привабливість підприємств, відносяться: сприятливий клімат, наявність ресурсно-сировинної бази, наявність науково-промислового потенціалу, вигідне географічне розташування, відсутність монополізації виробництва, створення сучасних програмних продуктів та інформаційних технологій, стабілізація зовнішньоекономічної діяльності, стан конкуренції галузевого ринку, наявність рівних конкурентів. Внутрішніми чинниками, що сприяють підвищенню рівня інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств, є: достатня матеріально-технічна база, висока частка власного капіталу в загальному обсязі капіталу, стійкий фінансово-економічний стан підприємств, безпека вкладень, впровадження ресурсозберігаючих ефективних технологій, ділова репутація, наявність сучасного програмного забезпечення (програми для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, оцінки рівня інвестиційної привабливості; веб-сайт в мережі Інтернет).

Зовнішніми чинниками, які негативно впливають на інвестиційну привабливість підприємств, є: значне податкове навантаження підприємств, звуження ринку збуту продукції, низька частка залучених коштів вітчизняних інвесторів, низький рівень організаційного регулювання інвестиційної діяльності, загальний спад виробництва, високі ставки за кредити, незавершеність процесів земельної реформи та інституційних перетворень в сільському господарстві, зменшення припливу фінансових ресурсів у галузі, низький рівень наукоємкості продукції. До внутрішніх чинників, які здійснюють негативний вплив на інвестиційну привабливість сільськогосподарських підприємств, відносяться: збитковість сільськогосподарських підприємств, низький рівень ліквідності, низький рівень інформаційного забезпечення, коливання темпів виробництва.

Основними напрямками вдосконалення інвестиційної привабливості аграрних підприємств України для іноземних інвесторів повинні стати:

- послідовне зниження тиску на інвесторів і відсутність диверсифікованих джерел інвестицій, нерівномірність їх розподілу між регіонами;
- створення дієвих механізмів управління інвестиційною діяльністю;